

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 3 (149) Märts 2008 •

Valla rahad 2008. aastal

Volikogus vastuvõetud 2008. aasta vallaelarve maht on 62 853 600 krooni, aga seoses kooli remondiga võib eelarve tõusta üle 80 miljoni krooni.

Suurim tulu tuleb üksikisiku tulumaksud, mida on planeeritud 26 miljonit krooni. Tulumaksu laekumine on viimasel kahel aastal tõusnud üle 20 protsendi aastas. Sellel aastal on tulumaksu laekumise kasvaks arvestatud 12 protsenti.

Maomanikud maksavad maa maksuna eelarvesse 2,6 miljonit krooni. Riigi eraldised eelarvesse on 21 miljonit krooni. Laenusumma on praegu planeeritud 2,5 miljonit krooni. Majandustegevuse, vara müügi ja eelmise aasta eelarve jäägi osa moodustab 10 miljonit krooni.

Eelarvest suurima osa, 41 protsenti ehk 25,6 miljonit krooni saab haridus, järgnevad vabale ajale ja kultuurile tehtavad kulud 13 protsendiga, mille maht on 8,17 miljonit krooni.

Võrreldes eelmise aastaga on vabale ajale ja kultuurile suunatud raha osa suurenenud kogu eelarve mahust 0,6 protsendi võrra. Põhjus: selles valdkonnas tegutseb esimest aastat noortekeskus oma 810 000-kroonise eelarvega. Noortekeskus teeb head tööd, ta on võtnud eesmärgiks mitmekesistada noortele suunatud tegevusi. Selleks planeerib ta saada aastast toetusi teistelt organisatsioonidelt rohkem, kui on valla kinnitatud noortekeskuse eelarve.

Vallavolikogu ja vallavalitsuse ülalpidamiseks kulub 4,65 miljonit krooni, mis on 7,4 protsenti eelarve mahust. Laenu tagasimakseteks ja teenindamiseks on eelarves 3,6 miljonit krooni, mis moodustab 5,7 protsenti. Valla laenu jääk aasta alguse seisuga on 17 miljonit krooni, mis on vaja 2015. aastaks tagasi maksta.

Kõige rohkem raha kulub palgade maksmiseks. Vallal on 175 töökohata ning palgakulu on 26 miljonit krooni aastas, mis on 15 protsenti ehk 3,3 miljonit krooni rohkem kui eelmisel aastal. Palgatõus jäi eelmise aastaga võrreldes 7 ja 25 protsendi vahele. Rohkem tõi tõi protsendiliselt madalalpalgaliste töötasu seoses miinimumpalga tõusuga ning lasteaiade, kooli ja huvikoolide õpetajate töötasu vastavalt vabariigi valitsuse palgapoliitika.

Palgatõusu vajadus on ikkagi suur, sest valla 175 töötaja keskmine palk moodustab ainult kolmveerandi Eesti keskmisest palgast.

Majanduskuludeks kulub 18 miljonit krooni, tõus võrreldes eelmise aastaga on 23 protsenti. Suure osa majanduskulude tõusust annab «Textuuri» müüdiva soojuse hinna tõus üle 30 protsendi, võrreldes eelmise aastaga.

Investeeringuteks on sellel aastal ette nähtud 11,5 miljonit krooni, mis on üle 18 protsendi eelarvest. Suurem osa sellest rahast läheb koostöö riigiga Karksi ürgoru teelõigu remondiks ja kergliiklustee rajamiseks Karksi. Kokku koos tänavavalgustuse rajamisega on valla panus sellesse projekti 8 miljonit, projekti kogumaksumus on 46 miljonit krooni. Tee valmimise tähtaeg on 31. oktoober 2008.

Teine suur töö, mis kohe-kohe peaks algama, on gümnaasiumihoone vana maja kapitaalremont. Riigihanke tulemused selguvad märtsi lõpus. Siis saab täpsemalt rääkida, kui palju ehitus maksma läheb ja palju laenu võtma peab. Plaan on töö lõpetada veel selle aasta lõpul.

Eelarve on küll suur, kuid kõiki soovide ei suudeta ikkagi täita. Kevade jooksul arutatakse väga intensiivselt valla arengukava. See on aeg ja koht, kus valla ees seisvaid ülesandeid vaadata ja tähtsuse järgi ritta seada. Arengukavas kavandatu jõuab ellu läbi eelarve.

Kutsun kõiki lehelugejaid oma panust andma arengukava aruteludesse rahvakoosolekutel ja pakkuma häid ideid otse tegijatele.

Arvo Maling

Sõnumeid

Õpetlik kohtumine

29. jaanuaril oli Karksi lasteaiade lastel põnev päev: külla tulid juhtivkonstaabel Siim Siig Karksi-Nuiast ja Maarja Aunap Viljandist. Külalised saabusid autoga otse lasteaiahoone ette. Lapsed said politseiautot lähedalt uurida, demonstreeriti vilkurite sähvimist, sireeni ja valjuhäädussüsteemi. Autot uudistasid mõlema aiarühma mudilased.

Toas tutvustasid politseinikud oma tööd lähemalt. Noorsoopolitseinik selgitas lastele, milliseid probleeme võib alaealistel ette tulla. Tekkinud arutelu käigus said lapsed teada, kui kaua tohivad nad õhtuti öues olla, kas ja kui kaugele kodust tohib üksinda minna ning kui tähtis on vanemate sõna kuulata ja nende kehtestatud reeglitest kinni pidada.

Siim Siig näitas lastele politseiniku varustust, sealhulgas kuulivesti, mida sai soovi korral ka selga proovida. Selgus, et see oli päris raske. Oma silmaga vaadata ja uurida võis kumminuia ja käeraudu. Jälgisime ka sõrmejälgede võtmist. Lapsed said teada, et politseiniku töö on raske, kuid tema poole võib alati murega pöörduda.

Külalised soovitasid lastel edaspidi tublid olla ja kindlasti palju sporti teha, et terved ja tugevad olla. Lõpetuseks pakuti kummide paberitelt vaatas vastu Lõvi Leo, kes tuletas lastele meelde vajaliku telefoninumbri 110.

Anneli Mäeots,
lasteaiade muusikaõpetaja

Valla vokaalansamblite päev

5. aprillil kell 14 ootame kõiki valla vokaalansambleid ja soliste Karksi külamajja. Igal kollektiivil tuleb esitada kaks laulu vabal valikul ning kontserdile järgneval koosviibimisel on oodatud kõik põnevad etteasted. Külla on lubanud tulla ansambel Kärsnast.

Palume kollektiividel endast teada anda 14. märtsiks Karksi külamajja telefonil 433 2736. Ootame kontserdile arvukalt huvilisi.

Tea Sõlg,
külamaja juhataja

Veebruar lasteaias

Veebruarikuu on meie lasteaias olnud sündmusterikas.

Sõbrapäeval said kokku nii suured kui väikesed ühised mängu- ja tantsuringid. Sõpru üllatati enda tehtud kingitustega.

Terve uue aasta tegemised ja toimetused on kulgenud Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva vaimus. Kõik rühmad valmistasid huvitavaid väljapanekuid, mida saab uudistada ka praegu. Muusikatundides õppisid lapsed selgeks uusi laule ja tantsu.

Selle kuu kõige meeldejäävaks sündmuseks kujunes 22. veebruari aktus lasteaias saalis. Enamik lapsi ja töötajaid olid riietunud

rahvarõivisse. Kõik lapsed nii meie majast kui Karksi said esineda. Nähtu valmistas rõõmu kõigile kuulajatele ja vaatajatele. Tore oli vaadata lasteaiatöötajate tantsurühma esinemist.

Aktus lõppes ühise laulmisega. Seejärel sõbruneti Karksi lastega. Lõbusat tralli jätkus seni, kuni kutsuti pidulikule lõunale.

Eha Gusev,
lasteaiade õpetaja

Majandustegevuse register

Ettevõtja, kes on kirjutanud majandustegevuse registris, peab igal aastal hiljemalt 15. aprilliks esitama kinnituse registreeringu õigsuse kohta. Kinnitus esitatakse samale haldusorganile, kellele esitati registreerimistaotlus. Kaubandustegevuse seaduse alusel tegutsevad ettevõtjad on registreeringu teinud vallavalitsuse kaudu.

Kinnituse blanketi saab internetist aadressil <http://mtr.mkm.ee> "registreeringu õigsuse kinnitamise vorm ja juhend" või vallavalitsusest.

Tõnis Laurik

Tulekul on hajaasustuse veeprogramm

Siseministerium valmistab ette hajaasustuse infrastruktuuri veeprogrammi, mille eesmärk on parandada puhta vee kättesaadavust. Selle saavutamiseks lubab riik eraldada ka oma osa, mis Karksi valla puhul on tõenäoliselt 180 000 krooni. Programmi osalemise ja toetuse saamise tingimused ei ole veel kindlaks määratud, vastav määrus ilmub loodetavasti teises kvartalis.

Probleeme puhta vee kättesaamisega on ka paljudel Karksi valla elanikel, kuid täpsem ülevaade olukorraldada vallavalitsusel puudub. Et olla paremini valmis kasutama programmi võimalusi, palub vallavalitsus andmeid probleemide ja lahendusvõimaluste kohta elanike omanikelt, kellel on probleeme veevarustusega ja kes soovivad neid lahenda-

da. Andmed palume esitada kirjallikult või aadressil vald@karksi.ee.

Taotlusi toetuse saamiseks saab esitada alles pärast tingimuste selgumist. Tõenäoliselt hakkab neid vastu võtma Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Täiendava info saamiseks edastame selle «Karksi Sõnas».

Tõnis Laurik

Luulelavastus "Anna — naine Haavakivilt"

Seda saab näha ja kuulda reedel, 7. märtsil Karksi-Nuia Gümnaasiumi aulas. Lavastuse seadja ja esitaja on Linda Olmaru, kes on 1961. aastal lõpetanud lavakunstkateedri näitlejana. Laule esitavad Merle Määr ja Merike Jaanisk.

Anna Haava elu oli võrdlemisi ühetooniline ning ta pidi üle elama mitu traagilist kaotust. Siiski ei lahkunud ta oma hinges ega oma loomingu lapsea tundlikkusest, helusest, headusest ja muudest eluväärtustest, kaasa arvatud armastusest ja truudusest.

Anna Haava ei saanud oma elu ajal nautida tunnustust, isegi mitte majanduslikku kindlustust; tema loomingulisele parimad aastad said kokku võtta sõnadega "ainult peale varju ja kätele tööd". Siiski peetakse tänapäeval Anna Haavat Lydia Koidula järel teiseks suureks naisluuletajaks eesti kirjandusloos.

Linda Olmaru on võtnud südameasjaks Anna Haava mälestuse elus hoidmise.

13. märtsil moodub 51 aastat luuletaja surmast.

Etendus on tasuta.

Ülle Roomets

Vallarahvas liikuma!

Karksi vald võttis vastu otsuse, et osaleb sellelgi aastal üldrahvalikus liikumises "Vallarahvas liikuma!"

Inimese elu on muutunud vähe-liikuvaks. Et kõige suurem oht on haigestuda südame- ja veresoontehaigustesse, siis Südameliidu algatusel ja eestvedamisel kutsutakse inimesi liikuma. Nendel üritustel ei võistelda nagu tavalisel spordis, vaid igaüks valib ise jõukohase liikumise.

Iga liikumisega ühinenud vald korraldab neli üritust, millest võivad osa võtta kõigi liikumisega ühinenud valdade inimesed. Iga osalenu täidab kohapeal kaardi ja see läheb loosirattasse. Peetakse ka valdadevahelist arvestust ning omavalitsusele, kus enam rahvast läbi hooaja on väljas käinud, antakse hooaja lõppedes üle kopsakas auhind.

Karksi vald korraldab järgmised üritused: 13. aprillil kepikõnd, 11. mail jalgrattamatk, 27. juulil jalgsimatk ja 21. septembril kepikõnd. Kõik üritused algavad pühapäeviti kell 11 Karksi-Nuia Gümnaasiumi juurest.

Jälgige infot valla ja maakonna kodulehekülgedel nii oma valla kui

• Politsei lasteaias.

SILVI PÖLISTE foto

kogu maakonnas toimuvate ürituste kohta. Kõik liikuma!

Uskuge, kõige rohkem võidab liikuja enda tervis. Lisaks võib õnn naeratada loosirattas, kui oktoobrikuus tehakse kokkuvõtteid.

Leo Liiber,
spordikooli direktor

Vaktsineerimine aitab haigusi vältida

Reisides võib kaugel maalt kaasa tuua mitmesuguseid haigusi. Nendest hoidumise lihtsaim, kiireim ja mugavaim viis on vaktsineerimine. Enamasti on vaktsiinid tulnud reisijal endal välja osta.

Käesolevast aastast võimaldab riiklik vaktsineerimiskava täiskasvanuid tasuta vaktsineerida difteeria ja teetanuse vastu. Eelistatakse 25- ja 26-aastasi noori, kellel on eelmisest vaktsinatsioonist (tavaliselt koolis) möödunud kümme aastat. Järgpidevuse huvides soovitatakse edaspidi jätkata vaktsineerimist 35, 45 jne. aasta vanuses.

Difteeria on ülemistes hingamisteedes, peamiselt neelus kulgev kattega põletik. Paksud katud kõris võivad põhjustada hingamistakistuse ja lämbumise. Kui haigustekitaja toksiin kahjustab südant või närvisüsteemi, lõpeb haigus enamasti surmaga.

Teetanuse ehk kangeustuskrampide tõbi on surmaga lõppev haigus. Nakkuse võib saada haigustekitajat sisaldavate pinnaseosade sattumisel nahahaava.

Kokkupuute puhul mõlema haiguse tekitajatega võivad õigeaegselt tegemata jäänud kaitsesüstid põhjustada probleemseid olukordi.

Täpsemat teavet vaktsineerimise kohta saab oma pereõde või perearsti käest. Aeg tuleb kokku leppida telefoni teel või ise kohale tules.

Kaitsesüste tehakse Karksi-Nuias Kalda t. 6a Sirje Kiriku kabinetis (tel. 435 4045) ja Aive Jaaksoni kabinetis (tel. 434 1003).

Kaja Remmelgas,
perearstikeskuse õde

Tantsime seltskonnatantse

8. märtsil kell 14 toimub kultuurikeskuses seltskonnatantsude turniir. Võisteldakse kahes kategoorias (algajad ja edasijõudnud) ning kolmes vanuseastmes (täiskasvanud kuni 35 aastat, seniorid kuni 49 aastat ja superseenioid 50 kuni ... aastat).

Turniirile pannakse kirja e-meilil MP54@hotmail.com või telefonil 5345 5153 (Maret). Täiskasvanud pealtvaatajad maksavad pileti eest 30 krooni, lastele on turniir tasuta.

Kell 20 toimub keskuse korraldatud tantsuõhtu ansambli "PS Troika" saatel. Pilet etetellimisel 100 ja kohapeal 120 krooni.

Maryo Šljaiteris

• Esineb lasteaiade vanem rühm.

TIIU KÜTI foto

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

20. veebruari istungil

Osa võtsid Ülle Adamson, Jüri Esik, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Endel Lepik, Leo Liiber, Raivo Lill, Heino Luik, Reevo Maidla, Leili Nael, Olavi Piik, Maire Sala, Enn Sarv, Tarmo Simson, Urmas Villbach ja vallavanem Arvo Maling. Puudus Raimo Sarv.

♦ Muudeti vallavolikogu 2007. aasta 17. oktoobri otsust ja anti Tartu mnt. 12 detailplaneeringu koostamise, korraldamise ja finantseerimise õigused «Maxima» Eesti Osahingule.

♦ Algati detailplaneering Karksi-Nuias Kalda t. 8 kinnistu üldkasutataval hoonestamata sotsiaalmaal kinnistu jagamiseks, maa sihtotstarbe muutmiseks, hoonestusala ja ehitustingimuste ning tehnovõrkude ja rajatiste asukohta määramiseks.

♦ Kinnitati valla 2008. aasta eelarve kogumahuks 62 853 600 krooni, sealhulgas tulud 58 000 000 ja finantseerimistingimused 4 853 600 krooni. (Eelarvega on võimalik tutvuda vallamajas

Viljandi mnt. 1 ja valla kodulehel https://www.karksi.ee/index.php?option=com_doc&Itemid=166).

♦ Otsustati teha riigihange gümnaasiumi vana õppehoone rekonstrueerimiseks avatud hankemenetluse teel ning moodustati pakkumiste avamiseks ja vastavuse kontrollimiseks, hindamiseks ja eduka väljasegitamiseks komisjon (esimees Heino Luik, liikmed Arvo Maling, Tõnis Laurik, Margus Hütt, Kalle Vister, Inge Dobrus ja Andres Vimmsaare).

♦ Otsustati toetada 2008. aastal valla maapiirkonna elanike paremaks teenindamiseks Abja Tarbijate Ühistu rändkaupluse tegevust 3000 krooniga ja osahingule «Elductum» rändkaupluse tegevust 800 krooniga kuus.

♦ Kinnitati 2008. aastaks vallavolikogu revisjonikomisjoni tööplaani.

♦ Tehti muudatus vallavolikogu külaliikumiskomisjonis. Liikme kohustustest vabastati Alli Laande ja uueks liikmeks kinnitati Liia Oidema.

KARKSI VALLAVALITSUSES

4. veebruari istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Pjotr Krjutškov, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Arutati volikogu hariduskomisjoni ettepanekuid. Otsustati 2008. aastal aasta õpetaja valimiseks seotud kulud katta muude hariduskulude eelarvest ja suurendada muusikakooli eelarves koolituskulud 6100 krooni võrra seoses direktori osalemisega koolijuhitide täiendkoolitusel.

♦ Arutati 2008. aasta eelarve projektilaekunud täiendusi. Otsustati suurendada Karksi Noorte Kunstistuudio kulud 6000 krooni ja Polli Hooldekodu kulud 15 447 krooni võrra. Otsustati lisada eelarve tuludesse 2,5 miljonit krooni kinnistu Polli valla prügimägi võrandamisest saadud raha ja Keskkonnainvesteeringute Keskuselt Karksi-Nuia järve puhastamiseks saadud 214 460 krooni tasumisega osahingule «Vändra MP».

♦ Anti ehitusluba Sudiste Maanaiste Seltsile külamajas ruumidele nr. 8 ja 10, et rekonstrueerida need sanitaaruumideks.

♦ Anti nõusolek Karksi-Nuias Heina t. 1 kinnistu ääres 11 pärna võra vähendamiseks ja 1 pärna mahavõtmiseks.

♦ Otsustati mitte algatada Leeli külas Leeli kinnistul keskkonnamõju hindamist seoses noorkarjalauda juurdeehitusega, kuna eeldatavalt ei kaasne Leeli kinnistutel kavandatava tegevusega vahetut või kaudset mõju inimese tervisele ja heaolule, keskkonnale, kultuuripärandile või varale.

♦ Otsustati anda plaad heade sportlike tulemuste eest 2007. aastal ning premeerida 1000-kroonise kinkekaardiga valla parimaid sportlasi: parimat naist Anita Maksimovat, parimat meest Märt Israeli, parimat neidu Katrin Kütti, parimat noormeest Sten Sarve, parimat veterani Raimo Sarve ning parimat võistkonda — motosportlasi külakorvis Kert Varikut ja Erkki Kõivu. Rändkarika saab Karksi-Nuia Spordikool valla 2007. aasta parima spordiürituse «Jaanijooks» korraldamise eest.

♦ Kinnitati riigihanke «Riigimaantee nr. 49 Imavare—Viljandi—Karksi-Nuia km 80,1 — 81,9 (Karksi ürgoru) remont» tulemused Karksi valla finantseeritavate tööde osas.

♦ Otsustati teha volikogule ettepanek kuulutada välja riigihange Karksi-Nuia gümnaasiumi vana õppehoone renoveerimiseks.

18. veebruari istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Pjotr Krjutškov, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Määrati projekteerimistingimused mesila majandamise hoone püstitamiseks Saksaveski kinnistule Leeli külas.

♦ Anti kirjalik nõusolek Mare Kunimäele sauna püstitamiseks Kõdara kinnistule Sudiste külas.

♦ Anti ehitusluba Rudo Püksile külalistemajade nr. 7, 8 ja 9 laiendamiseks Metsanurga kinnistul Tuhalaane külas ning kasutusluba Lembit Sootsi omandis olevale Leeli talu noorkarjalauda sönnikuhooldlale Leeli külas.

♦ Määrati toimetulekutoetus 24 taotlejale kokku 27 134 krooni ja täiendav sotsiaaltoetus 22 abivajajale 21 800 krooni, lasteaiatoidutoetus 50% toidupäeva maksumusest kolmeks kuuks 2 lapsele ning laste õppekäikude toetus ühele õppurile. Raske ja sügava puudega isiku toetus määrati 8 vallakodanikule kokku 4535 krooni.

♦ Anti nõusolek Karksi-Nuias Veetorni ja Männiku tänava ääres 11 kuivanud kuuse mahavõtmiseks.

♦ Moodustati Karksi valla aastate 2008—2016 arengukava koostamiseks töörühmad ja määrati valdkondade eest vastutajad: haridus, huviharidus ja noorsootöö — Katrin Kivistik; kultuur, sport ja vaba aeg — Leili Nael; sotsiaalhoolekanne, tervishoid ja eluase — Liivi Loi; turvalisus ja kodanikukaitse — Tõnis Laurik; ettevõtlus — Arvo Maling; valla juhtimine, haldussuutlikkus, eelarve ja marketing — Arvo Maling; keskkond, kommunaalmajandus, valla ruumiplaneerimine ja tehniline infrastruktuur — Urmas Suurpuu.

♦ Jaak Põldma tutvustab lastele erinevaid sarvetüüpe.

LY LAANEMETSA fotod

LOODUSMAJA TEGUTSEB

2007. aasta oli Lilli loodusmajale tegus ja külalisterohke.

Aasta jooksul käis majas üle tuhande inimese. Edukalt kulges keskkonnaring «Sookolli kool», mille koosseisus osaleti üle-eestilises kevade otsimise programmis. «Sookollid» jõudsid kolmesaja kooli hulgast kaheksa parema hulka ning kaks tublimat loodusvaatlejat — Liisi Oidema ja Marelle Sillaste — said võimaluse osaleda Soomaa looduslaagris.

Suvel toimus Keskkonna Investeeringute Keskuse toetusel looduslaager «Sookolli suvekool», kus osales 20 last. Märtsis käivitus sama keskuse finantseerimisel täiendõppeprogramm «Opime selleks, et õpetada». Aasta lõpuni kestnud projektis oli erinevaid õppepäevi ning käidi mitmes Riigimetsa Majandamise Keskuse looduskeskuses, kus tutvuti nende tegevustega.

Valla toetusel said kohaliku gümnaasiumi õpilased osa võtta riigimetsakeskuse programmidest ja istuda metsa. Kohaliku omaalgatuse programmi toetusel valmis mitmetulundusühingu Lilli Looduskeskus kodulehekülge www.looduskeskus.ee.

Kodukandiprojekti «Õppiv küla» toetusel moodustati õppetevõtte «Lilli loodusturism», kus osalised Age Laande, Asta Vilumets, Valli Oövel, Merike Soovik ja Saima Sildna said ettevõtlusega tegelemiseks koolitust ning kasutasid kohe ka oma teadmisi äriplaanide käivitamiseks. Üks neist oli detsembrikuine «Muhkliima», kus osales küll ainult kolm gruppi, kuid ettevõtmise andis kogemuse ja uutesse tegevustesse kindlust.

Ülde oli eelmisel aastal loodusmajas kasutusel 22 riigimetsakeskuse loodushariduslikku programmi

ja kaks pereüritust.

2008. aastal lõpetatakse õppetevõtte projekt «Õppiv küla», mille kokkuvõtte seminar toimub 13. märtsil kell 13 Lilli loodusmajas. Üritusel osaleb ka Karksi valla kodanike ühenduse ümarlaua esindus.

Oodatud on kõik huvilised, kes ennast registreerivad 5. märtsiks Asta Vilumetsa telefonil 514 1214. Kokkusaamisel räägitakse tehtust ning õppetevõtte inimeste juhendamisel mängitakse läbi näitlikke programme ja käelisi tegevusi. Eesti Külaliikumise «Kodukant» projektist teeb ülevaate selle koordinaator Hele-Mall Kink.

Tänavu on loodusmajas põhiliselt metsakeskuse finantseeritud tegevused, nagu keskkonnaring «Sookolli kool» (igal reedel kella 14—16.30), näitus metsanduslikust ajaloost, 30 tasuta loodushariduslikku kampaaniaprogrammi, pereüritused «Metsameeste meenutused» 29. märtsil, «Tule- ja puupäev» 26. aprillil ning 19. juulil «Ääle mõtsan ehk Lilli kollitrali», mis toimub Nava talus ühiselt Nava lava projektiga.

Koostöös Viljandimaa Omavalitsuste Liiduga on planeeritud keskkonnainvesteeringute projekti toel kõigile Viljandimaa koolidele 2. klassi õppekava toetav loodushariduslik programmi «Elu metsas». 15. maist kuni 15. septembrini tegutseb loodusmajas iga päev metsakeskuse teabepunkt.

Jaauaris ja veebruaris oli metsakeskuse talvekampaania programm «Kes elab metsa sees». Sellest said osa Abja, Lahmuse, Türi, Rapla kahe, Tartu Miina Härma gümnaasium kahe ja Pärnu Ülejõe gümnaasium koguni nelja klassiga.

Õpilased viisid koos jahimees Jaak Põldmaga metsloomadele sööta ning uurisid metsaelanike jälgi. Valli ja Anti ootasid lõkke juures teepotiga ning lapsed said lõkkel kaasavõetud vortest küpsetada. Loodusmajas meisterdati Asta juhendamisel metsamuhklit, vaadati loomafilme, katsuti oma käega Jaagu kaasavõetud jahitrofeesid ning kinnistati saadud teadmisi keskkonnamängude abil. Kahju ainult, et kohalik kool ei leidnud mahti tasuta programmidest osa võtta.

Riigimetsa Majandamise Keskuse kampaaniaprogrammide info saadetakse kampaania alguses kõikidesse koolidesse. Tundub, et õpetajateni see iga kord ei jõua.

29. märtsil kell 12 kutsume loodusmajaja kõiki inimesi, kes on huvitatud selle kandi metsanduse ajaloost. Oodatud on lihtsalt huvilised, aga eriti need, kes soovivad jagada isiklikke mälestusi metsamehe töödest. Majas avatakse Jaak Põldma uurimustöö põhjal koostatud metsanduslik väljapanek.

Kauaaegne Polli metsaülem esitleb ka oma värskest trükist tulnud raamatut «Polli metsakond ehk Polli-Lilli piirkonna metsandus». Täpsem päevakava märtsi algusest RMK kodulehel www.rm.k.ee — puhkus metsas ning loodusmaja kodulehel www.looduskeskus.ee. Huvilistel, kes tahavad ka sõna sekka öelda, palun helistada Ly Laanemetsale telefonil 513 2994.

Ly Laanemets, Riigimetsa Majandamise Keskuse Sakala puhkeala juhataja

♦ «Sookollid» meisterdasid jäneseid.

Lastebänd «K-Duur» peab sünnipäeva

Lastebänd «K-Duur» alustas oma tegevust 2001. aasta sügisel Karksi külas eramu keldris. Olemas olid vana kitarr ja trummikomplekt, basskitarr saime Sudistest ja klahvpill on pärit Karksi kultuurimajast. Võimenduse komplekteerimise vana-dest võimendustest. Kuna töötas veel Karksi Lasteaed-Algkool, siis esimesed liikmed valis juhendaja Sulev Helin õpilastest kohalike lau- luõpetajate Sirje Veerme ja Anneli Mäeotsa soovitusel.

Juhendaja õpetas individuaalselt lapsed akorde võtma basskitarril ja klahvpillil ning lööma lihtsaid rütme trummidel. Laulmisoskust prooviti lastelauludega. Mänguuskuste arendes lisati repertuaari keerulisemaid lugusid. Et Sulev Helin oli varem tegutsenud bändides, siis oli tal ka repertuaari pakkuja. Kaheksakümnendatel aastatel oli ta töötanud lastega Kirblas ja täiskasvanutega Lihulas.

Lastebänd on nende aastate jooksul esinenud umbes neliküm- mend korda. Põhiliselt oleme üles astunud ümberkaudsetes küldes,

Karksi-Nuias ja Viljandis. Tänu Karksi Kultuuriseltsi eestvedamisele käisime esinemas Rootsis. 2004. aastal osalesime ka noorte bändide päeval Vastemõisas.

1. oktoobril 2007 sai «K-Duur» viie-aastaseks.

Läbirääkimistega jõudsime otsu-

sele, et peame oma sünnipäevapidu 22. märtsil Karksi külamajas. Kokku on lubanud tulla kõik endised ja praegused liikmed. Päeva alustame eri koosseisude proovidega ja lõpetame kontserdiga kolmelt koosseisult, seejärel tantsime kõik koos.

Täname meie sponsorit osahin-

gut «Puidukoda» ja häid toetajaid Eesti Kultuurkapitali, kohaliku omaalgatuse programmi, Karksi Kultuuriseltsi ja Sudiste Maanaiste Seltsi.

Bändi esimene koosseis: Mariann Kruuse (laul ja klahvpill), Kristi Paimla (basskitarr), Tõnis Rahe (trummid), Sulev Helin (juhendaja ja kitarr), Ester Vister (laul ja klahvpill) ning Ermas Hein (basskitarr).

2003. aasta septembris alustas tööd noorem (teine) koosseis: Elen Uuk (laul, klahvpill ja tamburiin), Elerin Loit (laul ja klahvpill), Kaspar Paimla (basskitarr), Kauri Sõlg (trummid), Tõnis Rahe (kitarr) ja Lauri Mõts (basskitarr).

2007. aasta septembris alustas tööd kolmas koosseis: Reelika Ragun (laul ja klahvpill), Kristel Jõesoo (laul ja klahvpill), Rivo Fomitšev (basskitarr) ja Arvi Pihlap (trummid).

Valli Helin

♦ Lastebänd: Lauri Mõts basskitarril ja Tõnis Rahe trummidega, solist Elen Uuk, klahvpillimängija ja ka solist Eleriin Loit ning juhendaja kitarril Sulev Helin. ERAKOGU

• "TERE" õhtul oma ööbimiskohas.

INDREK PALU foto

«TERE» kõlas üle Viljandimaa

Euroopa Noored Eesti Büroo toetuse leidnud rahvusvaheline noorsoovahetus tõi Karksi valda kokku noori viiest Euroopa riigist: Portugalist, Taanist, Prantsusmaalt, Rumeeniast ja mõistagi Eestist.

Välismaalased saabusid 16. veebruaril õhtuks bussiga Karksi lasteaeda, kus eesootasid Karksi noored, kes olid külaliste tuleks ette valmistanud nii ruumid kui õhtuse supi.

Põnevad õpitoad

Nädala alguses toimusid kultuurikeskuses õpitoad. Noorsoovahetuse käigus jõudsid Karksi valda sellised Euroopa nimed, nagu diskor ja muusikaprodutsent Booma Inglismaalt ning etniliste trummide asjatundja Didier Pajot Prantsusmaalt. Bändi aitas koos Margus Põldsepaga kokku seada Richardt Nielsen Taanist ning tantsu juhendasid Eestis tuntud tegijad Waco ja Kadi agentuurist «PMP».

Õpitoad olid intensiivset tegevust täis ning õhtutel tutvustati rahvusi ja nende roogasid, mängiti noorte endi ettevalmistatud mängu ja tunti üks-teise kõrval olemisest rõõmu. Õhtud lõppesid suurte ringidega, kus igauks

andis eelnenud päevast lühikese kirjelduse.

Kolmpäevase õppimise järel koostas Nicolas Nade Prantsusmaalt õpitubades omandatu põhjal ühtse etteaste.

Noorsoovahetuse lõpptulemust esitasime Viljandi Kultuurimajas, Karksi-Nuia Gümnaasiumis ja Karksi Valla Kultuurikeskuses. Need kõik võeti vastu suurepäraselt ning kindlasti andsid need noortele julgust ja lisasid enese väljendamise oskust.

Viimastel päevadel oli mitu arutelu Euroopa noorte probleemidest. Ilmnes, et koolivägivalla asjus on meil ühised mured. Pakuti ka lahendusi, millest enam rõhutati kooli ja kodu suurema koostöö vajadust.

Lahedaimaks esinemiseks kujunes viimane etendus kultuurikeskuses, kus meil oli au täita üks osa vabariigi aastapäevapeost. Huvitav oli esineda just sellel peol, kuhu olid kogunenud valla erksamad inimesed. Tore oli ka see, et gümnaasiumi õpetajad nägid oma õpilaste esinemisi.

Energia, mis selle viie maa noorte sees pulbitas, pani tõesti kohati õhu värelema ning andis jõudu ja motivatsiooni mõelda ka järgmisel aastal samalaadne ettevõtmise korraldamisele.

Tänu tegijaile

Täna väga Karksi valla noori osavõtliku suhtumise eest tegevuste organiseerimisel ja osalemisel! Tänu teile, Signe Pugal, Martin Sarv, Aleksander Rahnel, Kaido Kadaja, Aadu Kuni-mägi, Gert Seegel, Epp Elias, Henri Purtsak, Laura Kaljula, Laura Sipelgas, Sander Pajuri, Marko Aasna, Marek Org, Greete Vaher, Liina Soosaar, Ege Rannak, Eneli Pöder ja Kristi Palu, et aitasite selle ettevõtmise noortekeskusele nii lihtsaks teha.

Sama grupiga on plaanis minna viide Viljandimaa noortekeskuse, et viia sinna meie noorsoovahetuse sõnumid.

Täname koostöö eest Karksi Valla Kultuurikeskust ja selle töötajaid, Karksi Lasteaeda ja Karksi-Nuia Gümnaasiumi!

Kindlasti on plaanis jätkata samalaadseid ettevõtmisi. Siinkohal soovin kõikidele, kes noortekeskuse ettevõtmistest tahavad osa saada, head õpepeedust ja käitumist, sest teeme kõike tihedas koostöös kooliga.

Järgmine rahvusvaheline noorsoovahetus toimub selle aasta 27. maist kuni 5. juunini Taanis. Meilt saab osaleda kaheksa noort.

Indrek Palu

Karksi-Nuia tuleb keelemeister Heinsaar

Emakeelepäeva puhul kutsub Karksi-Nuia raamatukogu kõiki 13. märtsil kell 15 kohtuma kirjaniku ja filoloogilise Mehis Heinsaarega (34), kelle igapäevatöö on luua sõnade ja keelemängude poolset nauditavaid kirjandusteoseid. Mehis tunneb, et teda on mõistetud teenima eesti keelt. Ta on suisa öelnud: "Ainus, mis elujõu tagasi annab, on kirjutamine eesti keeles."

Mehis Heinsaar on juba üle kümne aasta avaldanud novelle, jutukogumikke ja romaani „Artur Sandmani lugu ehk teekond iseenda teise otsa“. Peaaegu kõik neist on saanud tunnustuse mõne vabariikliku preemianna. Talle on kaks korda antud Tuglase novelliauhind (2000. aastal novelli „Liblikmees“ ja 2002. aastal „Ilus Armin“ eest), Betti Alveri auhind novellikogu „Vanameeste näppaja“ eest ja 2001. aasta Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastapremia „Härä Pauli kroonikad“ eest. Viimati mainitud preemia kandidaate Mehis ka sellel aastal jutukoguga „Rändaja õnn“.

Mehis Heinsaar on ise öelnud, et ta tahab kogu aeg riskida ja proovida uusi žanre, et mitte jääda aina ühte ja

sama lugu kirjutama. "Ei saa muutuda valmisküpseks kirjanikuks, kellelt oodatakse, et tema järgmine raamat on samasugune nagu eelmine." Kriitikult on Heinsaar valdavalt kiidusõnu kuulnud.

Möödunud aasta lõpul sõitis Mehis Heinsaar Gotlandile, et lõpetada seal Rakvere teatrilise mõeldud näidend "Oodates katku". Teatrilavadel on mängitud ka kirjaniku näidendid „Artur ja Paul ehk Veidi enne maailma loomist“, „Liblikmees“ ja tema juttude põhjal lavastatud tantsuetendust „Maja Jaama uulitsas“.

Mehis Heinsaart võiks nimetada uue aja Kitzbergiks, sest teist nii tunnustatud Karksi-Nuias koolis käinud ja siin elanud kirjanikku pole nimetada. Paljude Mehise juttude ainekist leiab aset Viljandi- ja Valgamaa maastikel.

Ärgem laske reaalsuseks muuta fraasid "Ükski prohvet pole kuulnud oma maal", tulge ja laenu taga raamatukogust Mehise raamatuid ning küsige temalt põnevaid küsimusi kirjandusõhtul, sest nii viite te enast kurssi nii Karksi-Nuia kui ka kogu vabariigi parima novellikirjaniku loominguga.

Koos kirjandusõhtuga avatakse raamatukogus ka Mehis Heinsaare ema Luule Torimi maalinäitus.

Mare Torim

• Mehis Heinsaar Tartu kultuuriaasta aunimetuste tseremoonial 9. veebruaril Tartu Athena Keskuses. LAURI KULPSOO foto

Ordulinnuse laot

Austatud käsitöömeistrid, mesinikud, sepad, kunstnikud, väiketööstustajad...!

Laupäeval, 12. juulil kella 8—18 toimub Karksi ordulinnuses laot.

Korraldajad panevad laadaplatsile suure telgi. Müügipinna (220 x 67 cm laud) rent telgis on 250 ja väljaspool telki 2 x 2 m pinna rent 150 krooni.

Laadast osavõtuks registreeruda meili teel kultuurikeskus@karksi.ee

või telefonidel 435 5529, 5198 1363 (Kai). Kirjapanekul lisada nimi, telefon, postiaadress, tootevalik ja müügipinna suurus. Tasuda tuleb saadetud arve alusel.

Kauplajatelt ootame teemakohast riietust (linane hame, keskaegne rõivas, talupojariietus vms.). Soovi korral pakume abi kergemat sorti linase rõivaese muretsemisel.

Tulge kauplemal!

Maryo Šljaiteris, kultuurikeskuse juhataja

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

3.—31. 03	Juta Räägeli vildinäitus „Villavõlu“ kultuurikeskuse 2. korruse fuajees. Näituse avamine 3.märtsil kell 15 Kontserttuur „Kuldse trio kuldvara“.
T, 4. 03 kell 19	Sooduspilet 100, eelmüügist 125, kohapeal 150 krooni
N, 6. 03 kell 19	„Endla“ teatri etendus „Koduabiline“. Piletid 100/80 krooni
L, 8. 03 kell 14	Seltskonnatantsuturniir. Pealtvaatajatele 30 krooni, lastele tasuta
L, 8. 03 kell 20	Naistepäevapidu ansambliga „PS Troika“. Pilet eelmüügist 100, kohapeal 120 krooni
R, 14. 03 kell 17	Klubi „Höbeniit“ kohtumisõhtu
22.—23. 03	Baltikumi breiktantsuvõistlus „Best 30“ 1vs1. Baltimaade eelvoor
T, 25. 03 kell 11	Venemaal toimuvale ülemaailmsele breiktantsu võistlusele
R, 29. 03 kell ?	Endla teatri lasteetendus „Muinasjutt Põial-Liisist“
	Vabariigi aastapäevale pühendatud kontsert-mõtiklusk „Mu kodu, mu õnn“. Korraldavad Raadio 7 ja Eesti Kirikumuusikute Liit

Piletite müük ja broneerimine telefonil 435 5529, meilil kultuurikeskus@karksi.ee või kohapeal E ja K kella 14—19 valla kultuurikeskuses (Viljandi mnt.1, Karksi-Nuia).

NOORTEKESKUS

R, 7. 03 kell 17	Naistepäeva karaokevõistlus
T, 11. 03 kell 18	Noortekeskuse aktiivi koosolek
R, 14. 03 kell 17	Noortekeskuse avatud piljarditurniir
21.—23. 03	Rahvusvaheline breiktantsuvõistlus „TOP-30“
K, 26. 03 kell 17	Noortekeskuse avatud lauatenniseturniir

KARKSI KÜLAMAJA

N, 6. 03 kell 10	Külas Riina Treial
K, 19. 03 kell 12	Meisterdamispäev
N, 20. 03 kell 12	Eakate keskpäev
L, 22. 03 kell 18	„K-Duuri“ sünnipäev, kontsert kõigile
R, 28. 03 kell 15	“Eesti 1913—1941 filmiarhiivis“, lektor Olav Kruus

LILLI KÜLAMAJA

K, 5. 03 kell 12	„Kevad meie õues“. Külas on Leili Nael ja Saida Loka Karksi-Nuia aiandusseltsist. Räägime keskkonnast. Müügil seemned
R, 7. 03 kell 12	Raamatute väljapanek “Kauis Naine”
N, 20. 03 kell 12	Kevadpidu-moeshow ja talendijaht

POLLI KÜLAMAJA

R, 14. 03 kell 13	Kevadkaunistuste valmistamine
R, 28. 03 kell 11.30	„Eesti 1913—1941 filmiarhiivis“, lektor Olav Kruus

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

K, 13. 03 kell 15	Kohtumine Mehis Heinsaarega, Luule Torimi maalinäituse avamine
T, 18. 03 kell 11	Viktoriini algklasside õpilastele Eno Raua loomingust
N, 20. 03 kell 11	Loeme muinasjutte ja joonistame

Näitused

23. 02—12. 03	„Eesti ajaloo kujundajad“,
23. 02—8. 03	„Minu Eesti“ (lastele),
3. 03—20. 03	„Keelemeister Mehis Heinsaar“,
10.—29. 03	„Murdekeeles“ (lastele),
13.—29. 03	Luule Torimi maalinäitus

SUDISTE KÜLAMAJA

L, 8. 03	Naistepäeva tähistamine
N, 20. 03 kell 11	Kohtumine hooldustöötaja Riinaga
	Ringide tegevus kokkulepitud aegadel.

TUHALAANE KÜLAMAJA

N, 6. 03 kell 14	„Tere, kevad!“ Seemnete müük
R, 7. 03 kell 19	Disko
R, 28. 03 kell 19.30	„Eesti 1913—1941 filmiarhiivis“. Lektor Olav Kruus

KARKSI-NUIA GÜMNAASIUM

3.—7. 03	„Mystfesti“ koolitused
K, 5. 03	4.—6. klassi tüdrukute võrkpall Suure-Jaani Gümnaasiumis
N, 6. 03	1.—3. klassi T ja P rahvastepall Viljandi Spordihoones
N, 6. 03 kell 15	„Meediamulli“ 3. voor (10. klassi võistkond) Paalalinna Gümnaasiumis
R, 7. 03 kell 12	„Diskopall“ algklassidele
kell 13.45	Luulelavastus „Anna – naine Haavakivilt“, seadja ja esitaja Linda Olmaru, tasuta
E, 10. 03	„Tähelepanu, start!“ teatevõistlused
10.—14. 03	Humanitaarainete nädal
N, 13. 03	Maakonna kooliõpetajate päev Karksi-Nuia Gümnaasiumis
R, 14. 03	Rahvusvaheline „Känguru“ matemaatikavõistlus
R, 14. 03	1.—3. klassi T ja P rahvastepall Viljandi Spordihoones
R, 14. 03	Kooli kõrgshüppepäev
15.—23. 03	Koolivaheaeg
24.—25. 03	Näitus „Kauis lihavõtetmuna“
N, 27. 03	Maakonna algkoolide teatripäev Kildu koolis, osalevad 2a ja 3a

KARKSI-NUIA LASTEAED

R, 14. 03 kell 10	Emakeelepäev
N, 20. 03 kell 10	Lihavõtted
R, 28. 03 kell 10	Laste laulu- ja folklooripäev

LILLI LOODUSMAJA

N, 13. 03 kell 13	Projekti „Õppiv küla“ infopäev
L, 29. 03 kell 12	Metsameeste meenutused
	Keskkonnaring „Sookolli kool“ igal reedel kella 14—16.30

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

3. märts	Sale-Helge Org	Karksi-Nuia	65
5. märts	Sofia Ruusväli	Äriküla	85
8. märts	Hellen Sarv	Lilli	75
8. märts	Kalju Kivisild	Karksi-Nuia	70
12. märts	Helju Kaseorg	Karksi-Nuia	80
16. märts	Lembit Loopre	Karksi-Nuia	65
21. märts	Albert Torim	Karksi	85
24. märts	Rein Sellik	Karksi	65
25. märts	Olga Nassar	Morna	75
26. märts	Raivo Räägel	Karksi-Nuia	65

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

29. jaanuaril sündis Tuhalaanes Aivi Anijärve ja Tarmo Tamme perre poeg TARMO.
2. veebruaril sündis Kõvakülas Kati Toompalu ja Marek Kase perre tütar LIINA.
6. veebruaril sündis Karksis Helina Hendriku ja Lennart Leiteni perre poeg RAIT.
20. veebruaril sündis Karksi-Nuias Aileli ja Rene Kuke perre poeg REENO-RAIT.

Karksi konstaablijaoskonnas 2007. aastal

2007. aastal registreeriti Karksi konstaablijaoskonnas teeninduspiirkonnas (Karksi, Abja ja Halliste vald ning Mõisaküla linn) 164 kuritegu, mida on 22 võrra vähem kui 2006. aastal. Nendest avastati 89 ehk 54,2 protsenti.

164-st kuriteost moodustasid vargused 64 ehk 39 protsenti. 2006. aastaga võrreldes on varguste üldarv vähenenud 22 võrra. Kehaliste väärkohtlemiste arv on jäänud samale tasemele, kuid vähenesid sõiduki juobes juhtimised 29-lt 22-le.

Karksi jaoskonna konstaablid koostasid 2007. aastal 533 väärteomaterjali — 103 rohkem kui 2006. aastal.

Suurt tähelepanu on pööratud liikluse turvalisuse tagamisele. Piirkonna konstaablid tabasid 432 liikluseeskirja nõuete rikkujat. Sealhulgas tehti kindlaks 39 alkoholi juobes juhti, 46 juhtimisõiguseta isikut ning 93 sõidukiiruse ületajat, mis võrrelduna eelnevate aastatega on tunduvalt rohkem.

Veel korraldati 9 politseioperat-

siooni avaliku korra ja turvalisuse tagamiseks. Nende käigus tabati 65 alkoholi juobes alaealist.

Karksi vallas registreeriti eelmisel aastal 61 kuritegu. Võrreldes 2006. aastaga on kuritegude arv jäänud praktiliselt samaks. Registreeriti 28 vargust. Üldine kuritegude avastamise protsent oli 44,3. Registreeritud kuritegudest 18 protsenti moodustavad aasta jooksul teist korda alkoholi juobes tabatud mootorsõiduki juhid (11), võrreldes 2006. aastaga on see arv vähenenud 3 võrra.

Karksi vallas registreeriti 370 väärtegu (2006. aastal 311). Vallas tabati kokku 250 (180) liikluseeskirja rikkujat, neist 27 (34) alkoholi juobes mootorsõiduki juhti ning 36 (32) juhtimisõiguseta juhti, lisaks 47 (35) lubatud sõidukiiruse ületajat.

Tabati 46 (48) isikut, kes tarvitasid avalikus kohas alkoholi. Kindlaks tehti ka 27 (14) alkoholi tarvitanud alaealist.

Taimo Tugi,

Karksi jaoskonna juhtivkonstaabel

• 1956. aasta 27. august. Liinibuss tegi Hallistes avarii, vigastatud olnud. Mehed fotol on tollases tüüpilises riietuses: peas sonid ja seljas impregneeritud riidest mantlid. Tagumise bussi katusel on näha pagasi kinnitamise võre.

Esimesed sõjajärgsed

Pealinnakeskne nelja leheküljega "Õhtuleht" avaldas suhteliselt palju kuulutusi ja reklaami. Mälestati lahkunuid, otsiti sugulasi, sooviti tööd, reklaamiti sööklaid ja restorane, "Saku" õlut, kingsepa- ja rätsepaartelle jne. Sooviti osta mantleid, ülikondi, riidet, vilte, kalosse, jalgrattakumme, vaipu, mööblit, lapsevankreid, kudumismasinaid, sõiduauto varuosi, fotoparaate ja fototarbeid, grammofone ja -plaate jt. Kolleksionaarid soovisid vanu asju, sealhulgas postmarke.

Kuninga tänav 6 asunud Evald Eichentali margiäri jäi suletuks, sest omanik oli Eestist lahkunud 1944. aasta septembris. Kuuldavasti jätkas Eichental tegutsemist antikvaarina USA-s.

Aeg-ajalt sai Abja-Paluoja raamatupoest osta tsellofaankotikestesse pakitud vanu tembeldatud nõukogude postmarke, nende hulgas sõjaeelseid, meil vähe tuntud seeriaid.

Ostukuulutustes sooviti ka vanu, Eesti Vabariigis ilmunud raamatuid, ajakirju, ajalehtede järjejutte jm.

1948. aastal alustas EK(b)P Keskkomitee Ajaloo Instituut Lenini teoste väljaandmist, neid oli tõlgitud sarja venekeelse neljanda trüki järgi. Teosed olid kvaliteetpaberil, kõvas tumepruunis dermaatinköites koos ümbrisega ning iga köide eraldi pappkarbis. Algul oli esimese köite trükiarv 15 000, köite hind 8 rubla. Ajalooõpetajaid sunniti tervet sarja ette tellima.

Samal ajal ilmus ka Stalini teoste analoogiline sari, mida jõuti kuni 1955. aastani välja anda 32 köidet. Lenini teoste viimane, 45. köide ilmus 1970. aasta kevadel, tiraaž vaid 5000 eksemplari, köite hind 65 kopikat. Köide sisaldas Lenini viimaseid "kirju seltsimeestele" aastail 1921–1923.

Suur osa ilukirjandust ja kooliõpikuid olid pakslid kollakal paberil ja pehmes, lahti lõikamata köites. Hävitatud endisaegete teoste asemel toodi raamatukokku uustrükid, peamiselt vene autorite tõlketeadused, nagu Maksim Gorki "Minu ülikoolid", Aleksei Tolstoi triloogia "Kannatuste rada", Aleksei Novikov-Priboi "Tšusiima", Lev Tolstoi "Sevastopoli jutustused", Mamin-Sibirjaki "Privalovite miljonid", Aleksandr Serafimoviči "Raudne vool", Dmitri Furmanovi "Tšapajev", Ilja Ehrenburgi "Torm", Mihhail Solohhovi "Vaikne Don", Konstantin Simonovi "Päevad ja ööd" jt.

Ka noortele ilmus hulk tõlkekir-

jandust: Novikov-Priboi "Esimese jargu kapten", Aleksei Tolstoi "Kuldvõtme ehk puunukk Buratino seiklused"; Arkadi Gaidari "Timur ja tema meeskond", Valentin Katajevi "Polgu poeg", Venjamin Kaverini "Kaks kaptenit", Lev Kassili "Mu kallid poisid", Nikolai Ostrovski "Kuidas karastus teras", Aleksandr Fadejevi "Noor kaardivägi" jt. Mõnest varem loetud teosest tehti mängufilm, mida käisime kinos vaatamas.

Välja anti kaks illustreeritud koguteost: juba 1945. aastal ilmus pehmes köites "Eesti Kaardiväe Laskurkorpuse võitluste" ja 1947. aastal "Saksa fašistlik okupatsioon Eestis". Viimati nimetatud teoses kirjutati mitu Punaarmee sooritatud kuritegu sakslaste arvele.

Eesti keelde tõlgiti ka faktiderohke "Salajane sõda Nõukogude Venemaa vastu". Selles kirjeldati üksikasjalikult välismaiste luureteenistuste katseid aastail 1918–1935 nõukogude võimu kukutada. Raamatus avaldati ka kolme, aastail 1936–1938 toimunud kõmulise Moskva kohtuprotsessi üksikasju. Riiklik süüdistaja oli neil NSVL peaprokurör, hiljem N. Liidu välisminister ning alaline esindaja ÜRO-s Andrei Vöšinski. Peaaegu kõigile kohtualustele nõudis Vöšinski surmanuhtlust, mis ka mõisteti ja täide viidi. Hukati ligi kaks kolmandiku kõrgemast nõukogude ohvitserkonnast.

Teost sain lugeda ema õppesiooni ajal Tartu Õpetajate Instituudi raamatukogu lugemissaalis, välja seda ei antud. Hrustšovi võimule tulles 1954. aastal varem ilmunud poliitiline kirjandus hävitati, sealhulgas eespool nimetatud koguteosed. Selleks ajaks olid mitu Eesti Laskurkorpuse sõjasangaritest ohvitseri sattunud põlu alla, hukatud või kandis vanglakaristust, nende hulgas Karksi vallas 1892. aastal sündinud, hilisem korpuse staabiülema Jaan Lukas, kes suri 1953. aastal Siberi vangilaagris. Laskurkorpuse võitlusteest ilmus hiljem mitu "parandatud" kordustrükki.

1950. aastal alustati Stalini preemia saanud nõukogude autorite eesti keelde tõlgitud romaanide sarja väljaandmist. Kõvas köites raamatute hulka sattus ka Eesti autorite teoseid. 1948. aastal ilmus Leningradis ajakirjas "Zvezda" vähetuntud ajakirjaniku Hans Leberechti Eesti küla kollektiviseerimist käsitlev pikem jutustus (romaan) "Svet v Koordi". Lugu pääl-

vis Stalini isikliku heakskiidu ning seda peeti Stalini preemia vääriliseks. Eesti keeles ilmus romaan "Valgus Koordis" algsest 1949. aastal. Hiljem tõlgiti seda 23 keelde. Koostöös "Lenfilmiga" tegi stuudio "Tallinnfilm" 1951. aastal romaanist esimese Eesti värvifilmi, kus peaosalist Paul Runget kehastas estraadilaulja Georg Ots.

Kord Tartust naasnuna rääkis ema, et tema vennanaise Lehte kaksikõde Aino olla Tallinnas töötades saanud tuttavaks kirjanik Hans Leberechtiga, kelle ta kutsus suveks oma vanemate koju Kangrote tallu Kiisa külas Põlva maak. Seal ollagi kirjanik alustanud romaani "Valgus Koordis" kirjutamist. Nimetus "Koordi" pärinevat Hansu emapoolse vanaema kodust Järva maak, kus 1910. aastal Peterburis sündinud poiss oli veetnud lapsepõlve. Romaani prototüüp oli ta võtnud Kiisa külast, nende hulgas Aino koos õdede, isa ja emaga – romaanis keskmik Johannes Vao pere.

Filmis kehastas Johannes Vaod Aleksander Randviir, tema naist Katrin Välle ja tütar Ainot Valentina Tern. Kehvik Roosi Risti osas oli Evi Rauer. Traktorist Juhan Kändu mängis Ants Eskola, "bandiit" Robert Kurvestit Lembit Rajala, partorg Muulit Aleksander Mälton, NKVD ohvitseri Ants Lauter, kehvik Kristjanit Rudolf Nuude ja pime-Saamot Hugo Laur.

Enne sõda USA-s Hollywoodis töötanud ning 1947. aastal esimese Nõukogude Eesti mängufilmi "Elu tsitaadellis" teinud režissöör Herbert Rappoport käe all sai romaani filmiversioonist tüüpiline ameerikalik põnevudraama (kurjade jõudude meelevaldas vaevelnud külla saabub hea "valge" mees, kes külarahvale toetudes kurjad kahjutuks teeb ning küla- piigade hulgas pruudi leiab; lõpuks annab ka torges äiapapa noorpaarile õnnistuse). Filmi taustaks kõlavad Stalini ja kolhoosielu ülistavad laulud.

Läbinisti propagandistliku sisuga film saavutas tänu eesti tippnäitlejate osalusele suure publikumenu. Seni pole eestikeelset filmikoopiat leitud, Eesti Televisioon näitas venekeelset varianti viimati 6. septembril 2004.

Ahto Jänes

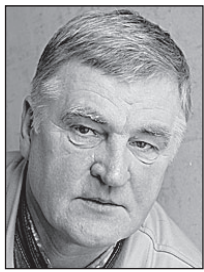
Jaak Sala — 60

Tuntud moto- ja autosportlane Jaak Sala tähistas Eesti Vabariigi 90. juubeli aegu oma 60. sünnipäeva.

Jaak Sala (pildil) on edukalt sõitnud motokrossi, kuid säravamad medalid tulid talle hoopis bagikrossis. Nõukogude Liidu meistrivõistluste pronks- ja hõbemedal on need väärikad autasud paljude võidetud auhindade seas, mille üle ta täna uhkust tunneb.

Oma juubelil sai ta kokku kõikide endiste konkurentide ja klubi-

kaaslastega, et meenu da võidukihutamisi. Ühine meiegi kõikide õnnitlejatega ning soovime talle tugevat tervist ja palju õnne edaspidiseks.

Leo Liiber,

Karksi Vallavolikogu spordikomisjoni esimees

• Mets elab omasoodu, oodates kevadet. Ja metsaradadel liiguvad loomad, sealhulgas kitsed ja põdrad, kes meelsasti söövad vastitatud puukeste latvu. Vasakpoolsel pildil on kahjustatud männistik, mille kõrval, teda asendama on istutatud kuusk. Paremal näeb kahjustatud, kaht latva kandvat kuuske, millest head palki ei saa. HELGI KALDMA fotod

Riigimetsa Majandamise Keskus korraldab end ümber

Riigimetsa Majandamise Keskus muudab oma struktuuri. Selle kohaselt on keskusel 1. juulist metsa haldamise, majandamise ja turustamise üksus. Metsamajanduslikke regioonid on kolm: Kirde keskusega Sõmerul, Kagu keskusega Ristipalos ja Edela keskusega Paikuse. Edela regiooni moodustavad Viljandi ja Pärnu maakond ning

saared. Kõik metskondade piirid ühildatakse maakondade piiridega.

Viljandi metsaülemaks saab senine Kabala metsaülem Elor Ilmet. 29. veebruaril ametlik tuletub maakonda kaks toimumiskeskust: Kabala ja Oisu. Täpsemad ümberkorraldused saavad teatavaks aprillis.

Allikas: RMK

Metropoliit Stefanus peab Karksi-Nuias liturgia

Pühapäeval, 9. märtsil tuleb üli-pühitsetud Stefanus Karksi-Nuia ja peab meie apostliku õigeusu kirikus piiskopliku liturgia. Pärast teenistust on metropoliidi ametlik kohtumine vabariigi presidendiga tema kodutalus Armal.

Seega on meie valla rahval ja eelkõige meie piirkonna õigeusklikel võimalus kohtuda metropoliidiga ja saada osa tema liturgilisest teenistusest. Kasutagem siis seda võimalust ja tulgem 9. märtsil kirikusse!

Heino Luik, kirikuvanem

Karksi-Nuia Püha Aleksei kirik

Pühapäev 9. märts Kell 10:00 piiskoplik liturgia Teenib ülipühitsetud Stefanus, Tallinna ja kogu Eesti metropoliit

Kogu õigeusuline ristrahvas ja samuti igaüks, kellele õigeusk lähedane, on lahkesti oodatud ja kutsutud Jumalat austama ning ülistama koos Õigeusu Koguduse ülemhinge-karjasega ja osa saama Jumala õnnistusest piiskopi läbi, kes ju Issandast kutsutud – nagu Apostel ütleb – «julgestama ja lohutama» (Rm 12:8)

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

KARL-AUGUST NEERING
16. 09. 1926 – 16. 02. 2008
Karksi-Nuia

JAAN SIPELGAS
13. 12. 1918 – 16. 02. 2008
Polli

HEINO SALURI
13. 03. 1951 – 30. 01. 2008
Karksi-Nuia

Karksi Vallavalitsus teatab, et vabade põllumajandusmaa kasutusvaldusesse taotletavate põllumaatükide plaanide ja registreerimislehe väljapanek toimub Karksi Vallavalitsuse maakorralduse toas kuni 19. märtsini 2008. Avalduste vastuvõtmine algab 20. märtsist ja lõpeb 20. aprillil 2008.

Politsei vihjetelefon on 434 1110.

TÄNU KÕIGILE!

Täname kõiki taitlejaid, nende juhendajaid, vallakodanikke, korraldajaid ja noortegrupi «TERE» koos juhendajatega meie valla rahvapeo hea kordamineku eest. Olite kõik väga tublid!

Kultuurikomisjon ja vallavalitsus

TV antennide ja SAT-TV müük, paigaldus ja hooldus. Info tel. 514 2104. Satman TP OU.

Alates 10. märtsist paigaldab Illika Juuksurisalong juuksepeikendusi. 55 cm juuksesalgul hind 35 krooni. Info ja registreerimine tel. 524 9885.

Lp. tellija! Võtan õmblustööd E 9–15, T, K, N 9–17. Info tel. 433 1215; 5568 1376. M. Tamm.

MASSAAŽ, erinevad stiilid: klassikaline rootsi, mee-, šokolaadi-, spordi- ja väikelaste massaaž. Kalda 6a, II korrus, Karksi-Nuia. Registreerimine tel. 5850 3864 või 5612 1387. Kristi Palu.

Süstin koeri ja kasse marutaudi vastu pühapäeval, 30. märtsil Karksi-Nuia turu juures kella 12–13, ärimaja juures kella 13.30–14. Palun kaitske oma lemmikloomi ohtliku nakkushaiguse eest. Raja Lepik, tel. 515 1497.

28. veebruaril Pöögla külas kaduma läinud väike pruunikas pikakarvaline koer, musta kaelarihmaga. Leidjal teatada telefonil 5803 7745.

KARKSI VALLA INFOLEHT. Karksi-Nuia Postkontor, 69102. Toimetus: Maire Torim (toimetaja, tel. 435 5523, fax 435 5522, e-post m.torim@karksi.ee), Heiki Arro, Inge Dobrus, Helve Joon, Erika Krjutškova, Olav Renno ja Ülle Roomets.

Mulgi Kultuuri Instituut otsib Mulgimaalt (Tärvastu, Paistu, Halliste, Pärsti, Abja, Mõisaküla, Saarde, Karksi, Helme, Tõrva, Hummuli ja Põdrala) head näidet mulgi talust (häärberist) koos kõrvalhoonetega. Soov on omandada see talukoht ja taastada omaaegses ilus ning rajada sinna Mulgi Külustuskeskus. Info tel. 528 4740, Arvo. Maling@karksi.ee.

Müüa pidevalt ehituslikku saamaterjali ja sisevoodrilaudu. Info tel. 510 3938.

Halumasina teenus, kartulimüük. Info tel. 506 0979.

Üürile anda või müüa 4-toaline keskküttega korter Karksi-Nuias. Info tel. 513 5871.